

Ciż poborcy w Rawie przed panem podskarbiem i deputaty mają liczbę dostateczną uczynić z wybierania poborów i kwit pod pieczęcią pana podskarbiego a podpisem deputatów z oddanego poboru wziąć, a pan podskarbi z deputaty na sejmie bliższym liczbę z tego poboru przed Nami, radą i posły ziemskimi uczynić będą powinni.

Lustratorom na rewidowanie dóbr Naszych królewskich z sejmu przeszłego wysłane, gdyż tu rewizy na ten sejm^e nie odnieśli, rozkazujemy, aby rejestra porządnie wszystkich prowentów spisali, na nowe lato w Rawie do rąk pana podskarbiego i deputatów oddali. A iż urzędnicy ziemscy wedle konstytucji sejmu lubelskiego nie wszyscy rewidowali ceł, myt, grobelnich w powieciech swoich, przeto aby się tej konstytucji dosyć działa rozkazujemy, żeby pod straceniem urzędów temu dosyć czynili, co na drugi sejm porządnie spisawszy, odesłać albo odnieść będą powinni; o którą winę **ad cuiuscunquam instantiam** będą pozwani albo ieden pozwany ma przed Nami odpowiadać.

A dla lepszej pewności tego wszystkiego rozkazaliśmy to wszystko obwołać i ten list pod pieczęcią Naszą wydać. Dan w Warszawie na sejmie walnym koronnym dnia dziesiątego miesiąca lipca roku Pańskiego 1570^f, panowania Naszego 41°. Na własne Króla Jego Miłości rozkazanie.

IV. LIST KROLA JEGO MIŁOŚCI O NIE SĄDZENIU PRO HAERESI [10 LIPCA 1570 R.]

Zygmunt August etc. Oznajmujem etc. Gdyż na tym warszawskim sejmie dla skrócenia czasu ugoda i porównanie między stanami duchownym i świeckim dość nie mogła, prosili Nas ciż stanowie, abyśmy tę compositionem, którą według przywileju między stany czynić iesteśmy powinni, do przyszłego sejmu odłożyli, tym sposobem, żeby najpierwej ta ugoda między stany niżli się insze potrzeby Rzeczy Pospolitej odprawować poczną, skutek swój wzięła. A tak My postrzegając w tym pokoju pospolitego wewnętrznego i miłości spolnej między stany poddanemi Naszemi opowiadamy, że nie telko do tego czasu o żadnym pozwie, którymby pro haeresi przed Nas kogo pozwać miano, ale też uznawać **de haeresi** albo **de religione**, aby to Nasza rzecz miała być, nie rozumiemy. Dla tegoż pozywać nikogo **de haeresi** i około tego żadnego rozsądku czynić między stronami aż do blisko przyszłego sejmu nie będziemy. Na co dla lepszej pamięci ten list Nasz z kancellaryi Naszej wydać i pieczęcią koronną zapieczętować rozkazaliśmy. Dan w Warszawie na sejmie walnym koronnym dnia dziesiątego miesiąca lipca, roku Pańskiego 1570, panowania Naszego 41°.

V. RECES SEJMU WARSZAWSKIEGO^a [10 LIPCA 1570 R.]

Zygmunt August etc. Oznajmujemy wszem wobec i każdemu z osobna komu to wiedzieć należy, gdyż prze słuszne przyczyny i skrócenie czasu, rzeczy z lubelskiego recessu roku przeszłego tu na ten sejm^b przypadłe odprawione podług potrzeby^c nie mogły być^c, tedy wszytek recess sejmu lubelskiego roku Pańskiego M^oD^oLXIX^o uczyniony, tak iako sam w sobie iest słowo od słowa nic nie przyczyniając ani ujmując wcale ze wszystkimi kondycjami, do przyszłego sejmu z niniejszego odkładamy. Niwczym przeto nie derogując artykułowi około warunku exekucji^d Wielkiego Księstwa Litewskiego, iako iest opatrzone^e w spisach spolnych^e i w przywilejach około uniej uczynionych, także prawom, przywilejom, dygnitarstwom i urzędom w Wielkim Księstwie Litewskim in genere et specie, które iako na ten czas, tak i na potom na wieczne czasy w mocy zostawujemy i wszytkie rzeczy i artykuły Wielkiego Księstwa

^e MK, t. 109: siem. ^f W VL data (i poniżej liczba lat panowania) podana jest słownie.

^a Tytuł ten pochodzi z MK, t. 108, k. 266. W MK, t. 109, s. 221 tytuł brzmi: Recessus conventus Warszouiensis. ^b W obu tekstach: siem. ^{c-c} MK, t. 109: być nie mogły. ^d MK, t. 108: aexequutiei; MK, t. 109: exequuty. ^{e-e} MK, t. 109: w spolnych spisach.

Litewskiego w uniej opatrzone i poprzysiężone, ^fani konstytucyjami ani recesami^f ani żadnymi sejmami teraz i na potom wiecznymi czasy **in dubium** przywiedzione być nie mają ani mogą. Także też niwczym nie derogując przywilejom około przywrócenia Ziem Kijowskich, Wołyńskich i Podlaskich do Korony, które iako około exekucji, tak też i w inszych wszytkich artykułach wiecznymi czasy w mocy i w całości swej zostawujemy. A ku lepszemu świadectwu do tego listu pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie na sejmie walnym koronnym dnia dziesiątego miesiąca lipca roku Pańskiego 1570, panowania Naszego 41^g.

VI. PROTESTATIO NOBILITATIS TERRARUM KIOVIAE, WOLINIAE, BRACZLAVIAE [5 LIPCA 1570 R.]

Sigismunt August etc. Oznajmujemy tym listem Naszym wszystkim wobec i każdemu z osobna komu to wiedzieć należy, [iż] opowiadali Nam posłowie Ziemie Kijowskiej, Wołyńskiej i Województwa Braclawskiego, że w recesie tym na terazniejszym walnym warszawskim sejmie z kancelaryj Naszej koronnej wydanem, przy obwarowaniu wolności i praw Wielkiego Księstwa Litewskiego obwarowanie wolności tych ziem wedle potrzeby iasnie a znacznie nie iest opisano ani ułożono, iedno tylko temi słowy iest napisano: także też niwczym nie derogując przywilejom około przywrócenia ziem kijowskich, wołyńskich i podlaskich do Korony, które iako około exekucji, tak i w inszych wszytkich artykułach wiecznymi czasy w mocy i w całości swej zachowujemy. A oni prosili, aby tak beło napisano: także też niwczym nie derogując przywilejom Naszym za przywróceniem tych ziem kijowskiej, wołyńskiej i województwa braclawskiego do Korony im od Nas nadanym około wszytkich wolności ich, które iako około exekucji, że ich nigdy nie dolęże, tak we wszytkich artykułach wiecznymi czasy w mocy i w całości swej zostawujemy. Przy którym opowiedaniu swym ci przerweczeni posłowie domagali się u Nas prośbami swemi, aby to obwarowanie wolności ich tak beło napisano i w recesie znacznie dołożono, iedno że pieczętarze Nasi koronni iako kanclerz i podkanclerzy powiedzieli, że się iuż to tak stać nie może, gdyż iuż takimi a nie inszemi słowy ten reces iest publikowan. Wszakże i ci przerweczeni posłowie tych potrzeb albo obwarowania znacznego wolnościom swym nie przebaczyli i owszem upominali się, aby to im także iako i Wielkiemu Księstwu Litewskiemu warowano beło. Dla lepszej wiary i świadectwa u braciej ich dajemy i daliśmy im ten Nasz list, na który pieczęć Naszą przycisnąć kazali. Dan w Warszawie na walnym sejmie koronnym dnia osmego miesiąca lipca roku Pańskiego 1570, panowania Naszego 41°. Relacja wielmożnego Walentego [Dembńskiego] etc.

VII. PROTESTATIO SACRAE REGIAE MAIESTATIS [10 LIPCA 1570 R.]

Zygmunt August etc. Oznajmujemy Waszmościom wszem wobec, którzy iesteście na tym sejmie, i każdemu wszędy z osobna komu to wiedzieć należy, iż acześmy przed tym na kilku sejmiech walnych koronnych blisko przeszłych, warując prawo Nasze, które **privatim** po Królowej Jej Miłości Matce Naszej na pewne imiona w Koronie Polskiej **iure naturali et quaesito** iako tu na Mazoszu a strony Jej Królewskiej Miłości oprawy i na niektórych inszych dobrach królewskich w starych summach statutem sejmu krakowskiego uprzywilejowanych mamy, opowiedaliśmy **publice** przed wszytkimi koronnemi stany, żeśmy z wyszej mianowanych imion a dóbr krolewskich onerowanych nie powinni dawać czwartej części, iako o tym protestacje Nasze za wiadomością Waszmości panów rad koronnych na piśmie przeszłych sejmów za pieczęcią i podpisem kanclerza koronnego Nam wydane szerzej świadczą. Wszakże i na tym warszawskim sejmie, obawiając się tego, abyśmy tą uczynnością swoją, żeśmy nie z powinności żadnej, ale szczerzej a uprzejmej miłości swej, którą zawżdy mamy przeciw Rzeczypospolitej, czwartą część po kilka razów z przerweczonych dóbr na potrzebę

^f Brak w MK, t. 108. ^g MK, t. 108: XLI.